

LLARGUES DISTÀNCIES

CRISTINA DOMÈNECH VENTURA

La noia del control la va mirar amb aquell somriure indulgent, com si li perdonés alguna cosa. Ella ja estava acostumada a aquelles mitges rialles. En els darrers mesos havia estat envoltada d'aquests personatges que la miraven amb una tendresa fingida: els donava grans resultats. Les famílies estaven encantades amb aquell tracte dels professionals amorosos, els marxaven tots els remordiments de cop en sentir aquell «bon dia reinaaaa!» o el pessiguet a la galta en passar per davant.

La Rosa era vella, i tant que sí, però encara no havia perdut el cap. No li agradava que li parlessin en diminutiu, ni que li diguessin «carinyooo», ni participar en tallers de pintar cercles en groc i vermell. No, no. No volia que la tractessin com una criatura. Ella encara tenia capacitat per discernir. La seva estratègia allà dins havia estat comportar-se com un angelet, amb un somriure dolç permanent a la cara. Trencar-se el fèmur havia estat una putada que l'havia confinat durant els catorze mesos de recuperació a la residència. Però, ben mirat, havia estat una bona experiència. Una més. Ho havia superat i ara era aquí.

Aquest temps també havia tingut els seus moments de llum. I la llum tenia un nom, Josep. Un dels seus, un infiltrat que encara no és prou vell ni està prou destrossat per picar de mans i cantar cançons ridícules amb els cuidadors. El Josep li havia agradat, ves, tot i la cadira de rodes. Havien tingut les seves coses, ho havien viscut a la seva manera. El Josep havia quedat ben tocat ara que la Rosa havia marxat. És la vida, pensava ella.

Bé, ara ja era fora, disposada a aprofitar el que se li presentés. Tenia vuitanta anys i poc marge: quan ets vell, o t'aguanten els fills o t'aguanten els diners, pensava. Ella tenia la seva filla vivint a Austràlia des de feia molts anys i un compte corrent molt ben arregladet.

S'havia vestit un pèl excèntrica per al viatge i ja li agradava, es veia bé. Roba còmoda, però digna. Un vestit de punt gris amb ribets vermells, un fulard de llana verd, mitjons calentons, el seu necesser de pell de conjunt amb la bossa i la maleta. Els cabells grisos, recollits en monyo baix i, com sempre, els llavis ben vermells. La noia que tenia a casa l'havia ajudat a fer la maleta i a preparar-ho tot. I allà estava, amb el seu passaport i la targeta d'embarcament a la mà. Tenia l'hostessa davant, mirant-la amb aquella cara d'on-va-aquesta- dona-tan-gran-tota-sola. La Rosa ho tenia clar: vol en primera classe, destí Nova York.

.....

L'Anna havia penjat el telèfon a aquella noia tonta i aturada. Tonta i idiota. Estava acostumada a una certa bogeria de la seva mare, però això ja era massa. Amb vuitanta anys, acabada de recuperar

d'un trencament de fèmur, i sense conèixer ningú allà, i tan primeta i tan fràgil... No l'havia d'haver deixat sola tants mesos, allí a la residència. Potser hagués hagut de contractar un parell d'infermeres i quedar-se a casa, o senzillament, ser-hi un temps... En fi. Quin caràcter, sa mare. No havia estat mai una mare comuna. En aquella època, sent molt jove, havia tingut la valentia de separar-se del seu pare, un cregut insuportable. A la mare, mestra separada amb trenta-tres anys, amb una filla petita, vivint en un entorn conservador, res no li havia estat fàcil. Alguna vegada havia pensat que, potser per això, ella, l'Anna, s'havia complicat la vida, per no ser menys, per fer-la més grossa. Les persones som així. Acabant Biologia havia aconseguit una feina collonuda a l'Institut Oceanogràfic, un somni. Al cap de dos anys però, havia marxat a viure a Austràlia, buscant aventures, en un paratge desèrtic, isolat, que li havia valgut moltes llàgrimes. Després, l'etapa dels nens (dos fills de dos pares diferents), el projecte de la granja, tants cops de colze... Ara estava més tranquil·la, amb els fills grans i tot a lloc. I, amb la tonteria d'haver igualat sa mare en la lluita contra les adversitats, potser l'havia superat i tot.

.....

Li va donar la targeta d'embarcament a l'hostessa amb un moviment bruscat. Li va demanar perdó. Estava nerviosa, se sentia malament. Tenia la seva mare a Nova York, sense mòbil i no en sabia res, ni quan tornava, «té bitllet obert», li havien dit a l'agència. No havia pogut comunicar-se amb ella i l'Anna havia decidit anar-la a trobar.

.....

- «Mrs. Rose, your herbal tea». Que elegant que sona, el meu nom en anglès, pensava la Rosa mentre es prenia les herbes en una tassa de porcellana, aixecant el dit petit, com ha de ser. Estava asseguda còmodament en una butaca entapissada d'aquella meravellosa sala de l'hotel Plaza. Havia estat una bona elecció, aquest hotel, el cinc estrelles més famós de Nova York. Ben situat, et fan la pilota i té aquell luxe enyorat dels anys cinquanta. A més, li rentaven la roba, li deixaven flors fresques a l'habitació i la tractaven com si fos la Jackie Kennedy, bé, la Jackie Onassis, bé no, la Jackie Kennedy-Onassis. Com li agradava Nova York! La ciutat no l'havia decebut, al contrari. Manhattan, una meravella. Portava set dies i ja havia fet moltes coses. No podia seguir el ritme que marcava la ciutat —això ho havia vist només pujar al cotxe sortint de l'aeroport—, i havia preferit imposar la seva cadència, pròpia d'una dona de la seva edat. Sortia una estona al matí i una estona a la tarda. Feia gairebé tots els àpats a l'hotel. Ara, bevent-se pausadament el te, sospirava contenta. De seguida es repassaria els llavis amb el granat nou. Eren les cinc, l'Alejandro deuria estar a punt d'arribar, havien quedat allà.

Estranyes coincidències que et regala la vida. S'havien conegut a l'«America's Parade», una desfilada de soldats veterans de l'exèrcit dels Estats Units que han participat en alguna batalla i que té lloc cada 11 de novembre a la Cinquena Avinguda, molt a prop de l'hotel. La Rosa era allà de casualitat, venia de fer la sortideta del matí, havia visitat Tiffany's. No sabia ben bé com, s'havia posat a primera fila, just on s'acabava el recorregut de la desfilada. L'Alejandro, oficial retirat de l'exèrcit, havia fet aquesta rua assegut en un jeep, ja que anava una mica coix per la cama que li faltava. L'Alejandro havia baixat davant on era ella, amb uns moviments un pèl rígids però molt elegants. Era un home altíssim i encara no anava gaire corbat; bé, una mica sí. Tenia uns preciosos cabells blancs platejats,

els pocs que li quedaven. I aquella mirada de Sean Connery, malgrat les ulleres. A la Rosa els homes amb uniforme la perdien. Bé, no qualsevol uniforme, sinó tots aquells que portaven integrat un cert poder. Era una frivolitat que ella, una dona liberal de tota la vida, no havia confessat mai a ningú.

L'Alejandro, general de l'exèrcit, vidu, vuitanta-sis anys, d'origen veneçolà, havia resultat ser extremadament simpàtic. Segur que va sorprendre's en veure una dona gran tan esvelta i elegant, amb el seu abric de llana amb coll de pèl violeta, que li somreia i se'l mirava amb admiració, mentre brandava una bandereta americana que li havien regalat uns voluntaris de l'organització de la desfilada.

.....

L'Anna va entrar a l'hotel Plaza corrents: en lloc d'arrossegar la maleta, gairebé la feia volar. Li havien dit que *Mrs. Rose Parera* era al saló Green de l'hotel. Tot li semblava terriblement esnob, cursi i bonic. Cada vegada se sentia més enfadada i desconcertada. Se suposa que són les mares les que pateixen per les filles, les van a buscar, les renyen si cal... Va veure sa mare de seguida. Asseguda en un racó guarnit del cafè, se la veia relaxada, guapa com sempre, coquetejant amb un cambrer que li portava sucre, i això que, a la seva edat, no podia prendre sucre i menys encara coquetejar, carai! Totes dues es van fondre en una abraçada llarga i profunda:

- Mama, mama, mama! Com m'has fet patir!*
- Anna! Cuca! Quina sorpresa!*
- Això m'ho has fet perquè no t'he vingut a veure en aquests mesos, oi?*
- Filleta, tranquil·la, què t'he fet?*
- Amb la teva cama? Et sembla poc agafar un avió i creuar mig planeta?*
- Ah! Estic molt bé, maca. He vingut perquè volia venir.*
- Has vingut perquè volies venir? I que no penses en els altres?*
- Els altres? Què vols dir «els altres»?*

I després, el festival:

- He vingut des de Melbourne, mama, m'havies d'avisar d'aquest viatge!*
- Anna, filla, Nova York és preciós.*
- Mare, carai, ets massa gran per venir sola.*
- Ui, aquest hotel m'encanta, em tracten com si fos la Grace Kelly.*
- Vas a la teva, mare, com sempre.*
- A la de qui haig d'anar, sinó?*
- No penses mai en mi, mama!*
- Penso en tu cada dia quan em llevo, filla, cada dia.*
- Em sento sola, mama.*
- Què et passa, reina, que plores?*
- Tot costa molt, mama, tot costa molt.*
- Passa-t'ho bé, filleta, com si tinguessis vuitanta anys.*
- No sé què tinc, mama.*
- Anna, cuca, si tu ets una dona fantàstica.*
- No ho sóc, mama, estic cansada.*
- Anna, explica'm el que vulguis, sóc aquí.*

L'Alejandro va entendre de seguida que no era el moment i van quedar més tard, per sopar. Van seguir dues hores de confessions, en què l'Anna va plorar llàgrimes molt velles. Tenia cinquanta-cinc anys, tota una vida sent rebel, i això cansava molt. Allà on hi havia hagut una possibilitat de vida còmoda, ella l'havia canviat hàbilment i amb discreció per algun repte difícil. Allò l'havia mantingut viva fins ara. Els seus fills ja eren grans i feien la seva. Ella començava a sentir-se invisible allà on anava i ja no trobava l'energia de complicar-se la vida. La feina a la granja se li feia monòtona. No tenia parella des de feia anys, la veritat és que se sentia inútil i una mica fracassada. Ara, era asseguda en aquells butacots del saló luxós de l'hotel Plaza de Nova York, es prenia una xocolata calenta en una tassa ornamentada amb una escena de caça del segle XVIII, amb la seva mare-marona, i se sentia estranyament a casa.

.....

L'Anna, la seva filla estimada, tan valenta sempre, amb tanta empenta. Estava contenta que fos aquí amb ella, feia molt temps que no es veien. Aquells retrets que li havia fet..., ni cas. Ja feia molts anys que la Rosa havia decidit que les emocions dels altres són justament això, dels altres. Va parlar amb recepció de l'hotel perquè arreglessin l'altre llit de la seva habitació. Es quedaria amb ella uns dies, li convenia. L'Anna sempre havia volgut semblar forta, però la Rosa, sa mare, sabia que era fràgil com tothom. Hauria de trobar-se, saber-se més dèbil i permetre-s'ho. L'única cosa bona de tenir vuitanta anys és que ja no et pots fer la punyeta a tu mateix, ni valen segons quins enganys. Tot és molt transparent. Això li explicaria, a l'Anna. Soparien amb l'Alejandro, li agradaria. O no, tant se val. S'ho podrien passar bé, després de tants anys. Podien anar al Moma, a dinar a un restaurant japonès del Soho que li havia dit la cambrera de l'hotel, i potser s'acostarien fins el pont de Brooklyn, que a ella, tota sola, li havia fet mandra d'anar-hi. Li ensenyaria aquell abric morat que havia vist a l'aparador del Barney's, potser se l'acabaria comprant. L'Anna hauria d'adonar-se que tot és molt més senzill del que es pensa. Estarien bé, totes dues.

.....

L'Anna es va tranquil·litzar. Amb la tassa calenta a les mans, observava el saló, amb els quadres majestuosos, les plantes, les làmpades gegants, la gent conversant i sa mare, que seia amb les cametes creuades i lleugerament tombades a l'esquerra, mentre la mirava somrient. Se sentia molt agraïda per poder gaudir d'aquells instants, per poder fer de filla per una estona. Va desviar la mirada cap a l'enorme finestral, encuriosida. Quina ciutat, Nova York! Li venia de gust descobrir-la, a la merda tot. Potser anirien al Moma, sempre li havia fet il·lusió. Passejarien pel Soho, el barri industrial per excel·lència de la ciutat, que es veu que està totalment transformat. També podrien anar fins al pont de Brooklyn, segur que a la seva mare li havia fet mandra tota sola i no hi havia anat. Fins i tot estava disposada a acompanyar-la a alguna botiga perquè es comprés algun abric, com sempre. Potser tot era molt més senzill del que es pensava. Estarien bé, totes dues.

CRISTINA DOMÈNECH VENTURA (Igalada, 1970). És llicenciada en Dret (UB, 1994), postgrau en Direcció d'Empreses i Institucions Culturals (IDEC-Universitat Pompeu Fabra, 2001). Després d'uns anys treballant a l'àrea del Dret, l'any 2001 cofunda el primer portal d'internet a la península especialitzat en museus i noves tecnologies, Musealia.com (2001-2005). Continua en el món de la comunicació i continguts com a *freelance*, participant en projectes diversos. El 2009, amb cinc amics, crea l'empresa Recstores S.L., dedicada a esdeveniments de retail moda, el més conegut dels quals és Rec.0 Experimental Stores. Actualment treballa a Recstores S.L., formant part del comitè de direcció. Continua treballant com a *freelance* en *estratègia* i creació de continguts per a tercers. Des del 2014, és col·laboradora docent a la UPF en el curs de Gestió Cultural de la facultat d'Humanitats.